

Tweede Kamer der Staten-Generaal
Vaste Kamercommissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport

datum Utrecht, 17 februari 2022
ons kenmerk 2022-12
voor informatie Marleen Okma m.okma@patientenfederatie.nl 06-52533494
onderwerp CD Governance in de zorgsector / IGJ / Patiënten- en cliëntenrechten – 24/2

Geachte leden van de Tweede Kamer,

Volgende week spreekt u over Governance in de zorgsector, IGJ en Patiënten- en cliëntenrechten. Patiëntenfederatie Nederland, KBO-PCOB en ANBO pleiten voor beter toezicht op de Wmo en betere informatie en begeleiding van patiënten bij klachten en geschillen in de zorg. Mede namens genoemde partijen noemt de Patiëntenfederatie in deze brief een aantal verbeterpunten.

1. Toezicht op de Wmo moet snel beter en transparanter

Het is zorgelijk gesteld met het toezicht op de Wmo. In 2019 signaleerde de IGJ dat het niet goed ging met het toezicht op de Wmo. In 2020 blijkt er geen zicht op verbetering. De IGJ schrijft dat het niveau van de kwaliteit van het Wmo-toezicht nog steeds te laag is¹. Ook uit de IGJ zorgen over het tempo waarin gemeenten werken aan een beter Wmo-toezicht. In het rapport van de IGJ valt ook op dat nog maar weinig gemeenten de bevindingen van de toezichthouder openbaar maken. Er is een VNG-handreiking die gemeenten en toezichthouders helpt bij het actief openbaar maken van toezichtrapporten Wmo. Want ons betreft is het zaak dat alle gemeenten actief aan de slag gaan met deze handreiking en dat ze concrete stappen zetten om bevindingen openbaar te maken.

Voor het toezicht is het ontzettend belangrijk dat signalen, meldingen maar ook ervaringen van cliënten en hun vertegenwoordigers goed in beeld zijn en worden benut. Denk ook aan signalen van bijvoorbeeld de Nationale Ombudsman². Gemeenten kunnen hier aan bijdragen door bij het contracteren van aanbieders goede klachtregelingen en -rapportages te borgen.

>Wilt u de minister vragen te bevorderen dat gemeenten actief aan de slag gaan met de aanbevelingen van de IGJ om toezicht op de Wmo te verbeteren? En met gemeenten concrete ambities te formuleren over:

- een tijdpad waarbinnen verbeteringen van het toezicht gerealiseerd worden;**
- openbaarmaking van rapportages en sancties voortkomend uit het toezicht op de Wmo, vooruitlopend op de in voorbereiding zijnde wetgeving;**
- goede klachtregelingen en het beter benutten van meldingen, signalen en klachten van cliënten en hun vertegenwoordigers.**

2. Geef patiënten betere informatie en begeleiding bij incidenten en geschillen

Uit de evaluatie³ blijkt dat de Wet kwaliteit, klachten en geschillen zorg (Wkkgz) bijdraagt aan het waarborgen van veiligheid en de kwaliteit van zorg en het versterken van de positie van patiënten en cliënten in de zorg. Ook benoemt het evaluatierapport verbeterpunten en aanbevelingen. Uit de evaluatie blijkt dat patiënten geschilleninstanties niet altijd als onafhankelijk ervaren. En dat veel

¹ [Rapport 'Wmo-toezicht 2020', IGJ december 2021](#)

² [Nog steeds grote zorgen over problemen met Wmo-hulpmiddelen, Nationale Ombudsman 2019](#)

³ [Aanbiedingsbrief bij evaluatie van de Wet kwaliteit, klachten en geschillen zorg \(Wkkgz\), februari 2021](#)

patiënten niet het gevoel hebben dat het indienen van hun geschil preventieve werking heeft (en dat daarmee de kwaliteit van de zorg verbetert). De procedure is niet altijd duidelijk, ook niet in het geval van een schadeclaim. Adequate informatievoorziening en begeleiding van patiënten en naasten bij incidenten en geschillen zijn erg belangrijk. Het kan langsepende en belastende procedures voorkomen of verminderen.

Het rapport noemt een aantal belangrijke aanbevelingen (13, 17, 23 en 27) gericht op betere informatie en begeleiding van patiënten en naasten bij geschillen en incidenten:

- Pas meer openheid toe bij het informeren van patiënten en naasten bij incidenten (13);
- Onderzoek mogelijkheden voor een geïntegreerde aanpak van incidenten, klachten en claims om de positie van de patiënt, maar ook het lerend vermogen, te verbeteren (17);
- Doe verdiepend onderzoek naar het functioneren van de geschilleninstanties Wkkgz (23);
- Specificeer in de wet dat patiënten en hun naasten tijdig informatie ontvangen over de aard en consequenties van de geschillenprocedure (27).

>Wilt u de minister verzoeken om, op basis van de aanbevelingen, een geïntegreerde aanpak van klachten, incidenten en claims te realiseren waarmee de positie, informatievoorziening en begeleiding van patiënten, cliënten en naasten verbetert

Verbetering van het kwaliteitsbeleid is van groot belang voor alle patiënten/cliënten. Dat geldt ook voor bescherming van patiëntgegevens. Wij vinden dat medische gegevens niet gedeeld mogen worden zonder toestemming van de patiënt. In het rapport wordt echter aanbevolen (aanbeveling 12) om de wettelijke basis voor het zonder toestemming mogen gebruiken van herleidbare patiëntgegevens te verbreden voor gebruik bij het kwaliteitsbeleid, *in gevallen waarin dat van wezenlijk belang is*.

>Is de minister voornemens de wettelijke basis voor het zonder toestemming mogen gebruiken van patiëntgegevens te verbreden? Op basis van welke criteria wordt dan bepaald voor welke gevallen 'het van wezenlijk belang' is om patiëntgegevens zonder toestemming te gebruiken? Hoe en met welke partijen worden die criteria opgesteld?

We vragen u de punten uit deze brief naar voren te brengen in de Kamer. Heeft u vragen naar aanleiding van deze brief dan zijn we graag beschikbaar.

Met vriendelijke groet,

Dianda Veldman
Patiëntenfederatie Nederland